kunduzgi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha
prorektor N.H.Musulmonov
"____" _________ 2025 yil

FAN/MODUL SILLABUSI
Ijtimoiy fanlar fakulteti
60111100 – Tarix

Fan/modul:	Jahon tarixi
Fan/modul turi:	Majburiy
Fan/modul kodi:	JHT3504, JHT3604
O'quv yili:	2025–2026
Semestr:	V – VI
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	V-semestr: 150 soat, VI-semestr: 120 soat. Jami: 270 soat
Jami auditoriyaga ajratilgan soatlar:	V-semestr: 60 soat, VI-semestr: 60 soat Jami: 120 soat
Ma'ruza:	60 soat: V-semestr – 30, VI-semestr – 30 soat
Seminar mashg'ulotlar:	60 soat: V-semestr – 30, VI-semestr – 30 soat
Laboratoriya mashg'ulotlari:	–
Mustaqil ta'lim:	150 soat: V-semestr – 90, VI-semestr – 60 soat
Kredit miqdori:	9 ECTS: V-semestr – 5, VI-semestr – 4
Nazorat shakli:	Yakuniy / yozma
Kurs tili:	O'zbek

SAMARQAND – 2025

Fan maqsadi (FM)	
FM 1	“Yangi davr” Jahon tarixi fanining eng muhim davrlaridan biri bo‘lib, unda talabalar deyarli to‘rt asr davomida dunyo mamlakatlarida yuz bergan voqealar va hodisalarni o‘rganishadi. Ko‘rib o‘tiladigan davrda ilm-fan, madaniyat va texnika sohalarida insoniyat juda katta natijalarga erishdi va ularning ta’sirida keyingi taraqqiyot omillari belgilab berildi. Shu sababli mazkur fan keyingi davr tarixini o‘rganuvchi “Eng yangi tarix” fanini muvaffaqiyatli o‘zlashtirishi uchun zarur bo‘ladigan tayanch bilimlarni beradi.
FM 2	Fan va ta’lim integratsiyasi mazmun-mohiyatidan kelib chiqqan holda innovatsiyalarni ta‘lim tizimiga keng jalb etish, zamonaviy axborot-kommunikatsiya tizimidan keng foydalanish.

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1	“Yangi davr” yuzasidan umumiy tasavvur va ma’lum tarixiy bilimlar bazasiga ega bo‘lishlari kerak. Dunyo davlatlari tarixida kechgan asosiy tarixiy voqeliklar, jarayonlar, tarixiy shaxslar faoliyati to‘g‘risida tegishli tasavvurga ega bo‘lishlari lozim.

Ta’lim natijalari (TN)	
TN 1	Fanning tushuncha kategoriyalari tizimi va metodologiyasini bilish, bilimlarning asosiy yo‘nalishlarini siyosiy tahlil qilish.
TN 2	G‘arb va Sharq mamlakatlari yangi davrining xronologik hamda hududiy ramkasini aniqlash.
TN 3	Yevropa va Sharq mamlakatlari siyosiy taraqqiyotining o‘ziga xos jihatlarini, davlat boshqaruvining siyosiy tizimlar hamda modellar evolyutsiyasi jarayoni yo‘nalishini tahlil qilish.
TN 4	Yangi davr Yevropa va Sharq mamlakatlari madaniyatlari tasnifini tahlil qilish.
TN 5	Tarixiy voqealar va hodisalar natijalarini qiyosiy taqqoslash orqali ulardan xulosalar chiqarish.
TN 6	Jamiyat taraqqiyotida o‘zining tutgan o‘rnini tushunish, his etish va faol bo‘lish.
TN 7	Tarixiy voqealar va hodisalarga nisbatan o‘z nuqtai-nazariga, mustaqil fikriga hamda munosabat bildira olish malakalariga ega bo‘lish.
TN 9	Mashg‘ulotlarda ta’lim resurslaridan samarali foydalanish.
TN 10	O‘qitish mazmuniga oid axborotlarni qayta ishlash, umumlashtirish va o‘quvchilarga yetkazish ko‘nikmalariga ega bo‘lish.
TN 11	Jahon tarixi, jumladan “Yangi tarix” darslarida zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo‘llash.
TN 12	Jahon tarixi darslariga qo‘yiladigan zamonaviy talablar asosida darslarni tashkil etish malakalariga ega bo‘lish.
TN 13	Zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalardan kasbiy faoliyatda foydalanish.
TN 14	Jahon tarixi fani yutuqlari, fanning texnika va ishlab chiqarishga qo‘llanilishi bo‘yicha tadqiqotlaridan xabardor bo‘lish.

Fan/modul mazmuni		
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M) V-semestr		**Dars soat**
M 1	Kirish. Buyuk geografik kashfiyotlar va mustamlaka tizimining shakllanishi.	2
M 2	Yangi davr boshlarida Yevropaning ijtimoiy-iqtisodiy qiyofasi.	2
M 3	Uyg‘onish davri Yevropa madaniyati.	2
M 4	Reformatsiya va Yevropada absolyutizmning mustahkamlanishi.	2
M 5	XVII – XVIII asrlarda Angliya.	2
M 6	XVII – XVIII asrlarda Fransiya.	2
M 7	XVI – XVIII asrlarda Germaniya.	2
M 8	XVI – XVIII asrlarda Rossiya.	2
M 9	XVI – XVIII asrlarda Ispaniya.	2
M 10	XVII – XVIII asrlarda Shimoliy Amerika.	2
M 11	XVI – XVIII asrlarda Xitoy.	2
M 12	XVI – XVIII asrlarda Hindiston.	2
M 13	XVI – XVIII asrlarda Yaponiya.	2
M 14	XVI – XVIII asrlarda Usmoniylar imperiyasi.	2
M 15	XVI – XVIII asrlarda Afrika xalqlari.	2
Jami:		**30**
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M) VI-semestr		**Dars soat**
M 1	Kirish. XIX asr – XX asr boshlarida dunyoning iqtisodiy, ijtimoiy-siyosiy va madaniy qiyofasi.	2
M 2	XIX asr – XX asr boshlarida Fransiya.	2
M 3	XIX asr – XX asr boshlarida Buyuk Britaniya.	2
M 4	XIX asr – XX asr boshlarida Germaniya.	2
M 5	XIX asr – XX asr boshlarida Avstriya-Vengriya imperiyasi.	2
M 6	XIX asr – XX asr boshlarida Italiya.	2
M 7	XIX asr – XX asr boshlarida Rossiya imperiyasi.	2
M 8	XIX asr – XX asr boshlarida Amerika Qo‘shma Shtatlari.	2
M 9	XIX asr – XX asr boshlarida Yaponiya.	2
M 10	XIX asr – XX asr boshlarida Xitoy.	2
M 11	XIX asr – XX asr boshlarida Hindiston.	2
M 12	XIX asr – XX asr boshlarida Turkiya.	2
M 13	XIX asr – XX asr boshlarida Afrika xalqlari.	2
M 14	XIX asr – XX asr boshlarida xalqaro ziddiyatlarning keskinlashuvi.	2

M 15	Birinchi jahon urushi.	2
	Jami:	**30**
	Jami ma'ruzalar uchun ajratilgan soat	**60**
	Mashg'ulotlar shakli: Seminar mashg'uloti (S)	
	V-semestr	
S 1	XVI – XVIII asrlarda Yevropada fan taraqqiyoti.	2
S 2	XVI – XVIII asrlarda Yevropada absolyutizmning kuchayishi.	2
S 3	Yevropada ma'rifatchilik asri.	2
S 4	XVII – XVIII asrlarda Gabsburglar imperiyasi.	2
S 5	XVI – XVIII asrlarda Italiya.	2
S 6	XVI – XVIII asrlarda Polsha.	2
S 7	XVI – XVIII asrlarda Bolqon davlatlari.	2
S 8	XVI – XVIII asrlarda Shimoliy Yevropa mamlakatlari.	2
S 9	XVI – XVIII asrlarda Lotin Amerikasi mamlakatlari.	2
S 10	XVI – XVIII asrlarda Koreya.	2
S 11	XVI – XVIII asrlarda Mo'g'uliston.	2
S 12	XVI – XVIII asrlarda Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlari.	2
S 13	XVI – XVIII asrlarda Eron.	2
S 14	XVI – XVIII asrlarda Afg'oniston.	2
S 15	XVI – XVIII asrlarda Osiyodagi arab mamlakatlari.	2
	Jami:	**30**
	Mashg'ulotlar shakli: Seminar mashg'uloti (S)	
	VI-semestr	
S 1	XIX asr – XX asr boshlarida fan va madaniyat.	2
S 2	Yangi Yevropani qurishda Fransiyaning roli.	2
S 3	XIX asr – XX asr boshlarida Ispaniya.	2
S 4	XIX asr – XX asr boshlarida Portugaliya.	2
S 5	XIX asr – XX asr boshlarida Shimoliy Yevropa mamlakatlari.	2
S 6	XIX asr – XX asr boshlarida Bolqon mamlakatlari.	2
S 7	XIX asr – XX asr boshlarida Lotin Amerikasi mamlakatlari.	2
S 8	XIX asr – XX asr boshlarida Koreya.	2
S 9	XIX asr – XX asr boshlarida Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlari.	2
S 10	XIX asr – XX asr boshlarida Avstraliya.	2
S 11	XIX asr – XX asr boshlarida Eron.	2
S 12	XIX asr – XX asr boshlarida Afg'oniston.	2
S 13	XIX asr – XX asr boshlarida Osiyodagi arab mamlakatlari.	2
S 14	XIX asr – XX asr boshlarida Afrikadagi arab mamlakatlari.	2
S 15	XIX asr – XX asr boshlarida G'arbiy, Sharqiy va Janubiy Afrika.	2
	Jami:	**30**
	Jami seminar mashg'ulotlar uchun ajratilgan soat	**60**

Mustaqil ta'lim

T/r	Mavzular nomi	Shakli	Dars soat	Ajratil-gan ball
	V-semestr			
1.	Buyuk geografik kashfiyotlarning xalqaro savdodagi o'rni.	Mustaqil o'zlashtirish, ma'ruza va taqdimot tayyorlash, yozuvsiz xarita bilan ishlash	8	6
	Yevropada "narx-navo inqilobi" va uning oqibatlari.		8	
	"Ost-Indiya kompaniyasi"ning Angliya tashqi siyosatida tutgan o'rni.		8	
	Niderlandiyadagi inqilob.		6	
2.	Sin imperiyasining vujudga kelishi va uning Xitoy tarixida tutgan o'rni.	Mustaqil o'zlashtirish, taqdimot tayyorlash, multimediyali taqdimot yaratish, nostandart testlar tayyorlash	8	8
	Yetti yillik urush (1756–1763) va uning XVIII asr ikkinchi yarmidagi xalqaro munosabatlarga ta'siri.		8	
	Bolqon yarim oroli xalqlari: Usmoniylar imperiyasi hukmronligi ostida.		8	
	Lotin Amerikasi mamlakatlarida ozodlik harakatlari.		6	
3.	Rossiyada absolyutizmning shakllanishi.	Mustaqil o'zlashtirish, ma'ruza tayyorlash, muammoli savollar to'plamini tuzish	8	6
	Rech Pospolitaning taqsimlanishi.		8	
	Hindistonda Ost-Indiya kompaniyasining mustamlakachilik siyosati.		8	
	Koreyaning Yaponiya mustamlakasiga aylanishi.		6	
	Jami:		**90**	**20**
	VI-semestr			
1.	Vena kongressi va "Muqaddas Ittifoq".	Mustaqil o'zlashtirish, axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash, rasmli topshiriqlarni	5	6
	1848–1849-yillarda Yevropa mamlakatlaridagi inqiloblar.		5	
	XIX asr o'rtalarida Erondagi ijtimoiy-iqtisodiy ahvol va "Bobiylar" harakati (1848–		5	

72
18
0

	1852).	bajarish		
	XIX asr o'rtalarida Xitoyda xalq harakati va "Taypinlar" qo'zg'oloni (1850–1864).		5	
2.	Ikkinchi imperiya davrida Fransiyaning ichki va tashqi siyosati.	Referat tayyorlash, glossariy tuzish, rasmli topshiriqlar tuzish, referat tayyorlash	5	8
	Hindistonda ingliz mustamlakachilik tizimiga qarshi xalq harakati va "Sipohiylar" qo'zg'oloni (1857–1859).		5	
	AQShda fuqarolar urushi (1861–1865).		5	
	Yaponiyada "Meydzi" inqilobi va islohotlari.		5	
3.	Yaponiyaning XIX asrning ikkinchi yarmidagi xalqaro ahvoli va tashqi siyosati.	Mustaqil o'zlashtirish, ma'ruza tayyorlash, mavzuga oid savollar to'plamini tayyorlash, taqdimot yaratish	5	6
	Xitoy Sin imperiyasining G'arb mamlakatlari bilan munosabatlari.		5	
	Germaniya imperiyasining vujudga kelishi va ushbu jarayonda Bismarkning tutgan o'rni.		5	
	XIX asr ikkinchi yarmi – XX asr boshlarida Turkiyada ijtimoiy-siyosiy harakatlar va "Yosh turklar" inqilobi.		5	
Jami:			**60**	**20**
Jami mustaqil ta'lim uchun ajratilgan soat			**150**	

FANDAN BAHOLASH MEZONI VA TARTIBI

Ta'lim natijalarini baholash uchun ballar quyidagi tartibda belgilanadi:

Talabalar bilimini baholash "Samarqand davlat pedagogika instituti ta'limning kredit-modul tizimi sharoitlarida talabalar bilimini nazorat qilish tartibi va baholash mezonlari to'g'risida"gi yo'riqnomaga asosan amalga oshiriladi. Fanga ajratilgan jami kredit (soat) miqdori: 9 ECTS (270 soat).

Nazorat turi	**Ajratilgan jami ball**	**Nazorat (topshiriq) shakli**		**Ballarning taqsimlanishi**	**Saralash ball**
Oraliq nazorat	**50 ball**	1. Mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirish		**20 ball**	**30 ball**
		2. Talabaning har bir dars mashg'ulotlaridagi faolligi (ma'ruza, seminar)		**10 ball**	
		3. Talabaning o'zlashtirish ko'rsatkichi (oraliq nazorat) *1-savol: ma'ruza (5 ball)* *2-savol: ma'ruza (5 ball)* *3-savol: seminar (5 ball)* *4-savol: mustaqil ta'lim (5 ball)*		**20 ball**	

Bunda quyidagilar tavsiya etiladi

Oraliq nazorat ballarini HEMIS axborot tizimi orqali to'plashda quyidagilar:

1. Mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda kreditlar miqdoridan kelib chiqqan holda topshiriqlar belgilash;

2. Talabaning har bir dars mashg'ulotlaridagi faolligi (ma'ruza, seminar va mustaqil ta'limning bajarilganligi);

3. Nazorat (yozma yoki test) savollar topshirig'i auditoriya mashg'ulotlari hamda mustaqil ta'lim savollaridan olinishi;

Oraliq nazoratdan saralash ballni (30–50) olish talabaga yakuniy nazoratga kirish imkoniyatini beradi.

Talaba yakuniy nazoratdan baholanayotganda oraliq nazoratdan olgan ball qo'shilmaydi.

Yakuniy nazorat quyidagi tartibda baholanadi:

Nazorat turi	**Ajratilgan jami ball**	**Nazorat (topshiriq) shakli**	**Ballarning taqsimlanishi**	**Saralash ball**
Yakuniy nazorat	**100 ball**	**Yozma ish** (5 ta savol)	**100 ball** (har bir savolga 20 balldan)	**60 ball**

Izoh: Mazkur baholash mezoni Samarqand davlat pedagogika instituti Kengash qarori asosida o'zgartirilish huquqiga ega.

- **90–100 ball – 5 (a'lo);**
- **71–89 ball – 4 (yaxshi);**
- **60–70 ball – 3 (qoniqarli);**
- **0–59 ball – 2 (qoniqarsiz).**

Yakuniy nazorat ***yozma ish*** **shaklida** (YN) – 100 ballning taqsimlanishi:

№	***Savollar qaysi mashg'ulot turiga tegishli***	***Ball***
1.	Ma'ruza mashg'uloti	0–20 ball
2.	Ma'ruza mashg'uloti	0–20 ball
3.	Seminar mashg'uloti	0–20 ball

4.	Seminar mashg'uloti	0–20 ball
5.	Mustaqil ta'lim	0–20 ball
	JAMI:	**0–100 ball**

Talabalarning ta'lim natijalarini baholash mezonlari:

Daraja	5 ballik tizim (baho)	O'zlash-tirish foizda	An'ana-viyda	Baholash mezonlari
O'quv boshqarma uchun		**Professor-o'qituvchi uchun**		
A+	**4,61–5**	93–100	A'lo	talaba materiallarni mustaqil ravishda tez o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi
A	**4,46–4,60**	90–92		talaba materiallarni mustaqil ravishda o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; savollarga to'liq va aniq javob beradi
B+	**4,16–4,45**	84–89	Yaxshi	talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, uni mantiqiy ifoda eta oladi: mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi; biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi
B	**3,51–4,15**	71–80		talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan: savollarga to'liq va aniq javob beradi; biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi
C+	**3,26–3,50**	66–70	Qoniqarli	talaba asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi: savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi; kommunikatsiya jarayonida qiyinchilik sezadi
C	**3,0–3,25**	60–65		talaba asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi: savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi
F	**3,0 dan kam**	59 dan past	Qoniqarsiz	talaba materiallarni o'zlashtirmagan: savollarga javob bera olmaydi; mashg'ulotlarda

				ishtirok etmaydi

Asosiy adabiyotlar:

1. Ergashev Sh. "Jahon tarixi". Yangi davr (XVI – XVIII asrlar) I-qism. Toshkent, "O'zbekiston". 2013.
2. Ergashev Sh. "Jahon tarixi". Yangi davr (1800–1918-yillar). II-qism. Toshkent, "O'zbekiston". 2015.
3. Родригеса А.М. "Новая история стран Азии и Африки". В. 3-т. М., 2010.
4. Кузнецов Д.В. "Хрестоматия по истории Нового времени стран Европы и Америки". В. 2 часть. Благовещенск: Изд-во БГПУ, 2010.

Qo'shimcha adabiyotlar:

5. Qo'chqarov S.A. "Jahon tarixi" (Yangi davr: XVI – XVIII asrlar). Uslubiy qo'llanma. Samarqand, 2025.
6. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekiston strategiyasi". Toshkent, 2021.
7. Mirziyoyev Sh.M. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz". Mazkur kitobdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2016-yil 1-noyabrdan 24-noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so'zlagan nutqlari o'rin olgan. Toshkent, "O'zbekiston". 2017.
8. Акимов Ю.Г. "От межколониальных конфликтов к битве империй: англо-французское соперничество в Северной Америке в 1613–1713-годах". СПб. 2002.
9. Васильев Л.С. "История Востока". В 2 т. М., 1998.
10. Смирнов А.Ю. "Империя Наполеона III от истоков к современному Бонапартизму". М., 2003.
11. Григорьева И.В. "Новая история стран Европы и Америки". Начало 1870-х годов – 1918 г. М., 2001.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI FARMONLARI

12. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida". O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017-y., 6-son.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6108-sonli farmoni.

Axborot manbalari:

www.edu.uz
www.uzedu.uz
www.gov.uz

www.pedagog.uz www.ziyonet.uz

Dastur muallifi:	Qo‘chqarov Sobir Abdiraubovich
E-mail / telegram:	qochqorovsobir268@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat pedagogika instituti “Tarix” kafedrasi

Tuzuvchi:
2025 yil “____” __________ ________ **ass. S.A.Qo‘chqarov**

“Tarix” kafedrasi mudiri:
2025 yil “____” ____________________ **PhD. Y.Yu.Isomiddinov**

Fakultet kengash raisi:
2025 yil “______” _____________________ **A.R.Jo‘raqulov**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI

M.O‘.

O‘quv uslubiy boshqarma boshlig‘i: __________ **PhD. E.B.Ulug‘murodov**

2025 yil “____” ________________

№105